

ČISTÉ RUCE

Matouš 27,11-26 Pilát si myje ruce

Introit

Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí. ... Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí, ten, kdo nezneužije mou duši, ten, kdo nepřísahá lstivě. Ten dojde požehnání od Hospodina, spravedlnosti od Boha, své spásy.

První čtení Matouš 21,1-9 Vjezd na oslu

Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky a řekl jim: "Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a u ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. A kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte: 'Pán je potřebuje.' A ten člověk je hned pošle." To se stalo, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka: 'Povězte dceři siónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslici, na oslátku té, která je podrobena jhu.' Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil. A mohutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní odsekávali ratolesti stromů a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: "Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!"

Text kázání Mt 27,11-26

A Ježíš byl postaven před vladaře. Vladař mu položil otázku: "Ty jsi král Židů?" Ježíš odpověděl: "Ty sám to říkáš." Na žaloby velekněží a starších nic neodpovídal. Tu mu řekl Pilát: "Neslyšíš, co všechno proti tobě svědčí?" On mu však neodpověděl ani na jedinou věc, takže se vladař velice divil.

O svátcích měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli. Tehdy tam měli pověstného vězně jménem Barabáš. Když se zástupy shromáždily, řekl jim Pilát: "Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše zvaného Mesiáš?" Věděl totiž, že mu ho vydali ze zášti.

Když seděl na soudné stolici, poslala k němu jeho žena se vzkazem: "Nezačínej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny." Velekněží a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili. Vladař jim řekl: "Koho vám z těch dvou mám propustit?" Oni volali: "Barabáše!" Pilát jim řekl: "Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?" Všichni volali: "Ukřižovat!" Namítl jim: "Čeho se vlastně dopustil?" Ale oni ještě více křičeli: "Ukřižovat!"

Když pak Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: "Já nejsem vinen krví tohoto člověka; je to vaše věc." A všichni lid mu odpověděl: "Krev jeho na nás a naše děti!" Tu jim propustil Barabáše, Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.

Příběh o Ježíšově smrti známe často od dětství, slyšeli jsme jeho výklad mnohokrát. Co nového si ještě můžeme říci? Vnímáme Ježíše jako Spasitele, krále, jehož království není z tohoto světa, král, který do královského města přijíždí na oslu. Ale dovedeme si představit, jak se tento král jevil svým současníkům? Dívala jsem se do různých výkladů a hledala názory na to, kdo byl historický Ježíš, kdo Ježíše odsoudil, proč byl popraven a za koho se vlastně Ježíš pokládal. Vedle těchto hlavních otázek je zde ještě chování davu, který křičí na Piláta, aby propustil vězně Barabáše a Ježíše nechal ukřižovat. A je zde volání davu: **"Krev jeho na nás a naše děti!"**

Smrt Ježíše na kříži je zřejmá historická skutečnost. Je to příběh plný lidské bolesti, zrady, nepochopení a sobectví. Současně také plný Ježíšovy důvěry v Boží věc, Boží moc a Boží solidaritu s tím, kdo je skutečným Božím služebníkem. Stojí zde vedle sebe Ježíšovo lidství a Ježíšovo božství.

Kdo může za Ježíšovu smrt? Židovskému teologovi a badateli o Ježíšovi Pincahsovi Lapidemu velmi leželo na srdci obvinění Židů z popravu Ježíše a skutečnost následného antisemitizmu, který křesťané rozsévají a mnohdy ještě rozsévají i dnes. Snažil se z historických pramenů dokázat, že to nebyli Židé, kdo za smrt Ježíše nesli hlavní vinu, ale státní moc reprezentovaná Pilátem. V jednom má určitě pravdu, že za Ježíšovu smrt nejsou odpovědni Židé jako národ.

Jidáš, Juda - Žid iškariotský je obrazem lidského chování, s jakým se dodnes setkáváme napříč vírou či národností, že blízcí lidé jsou nám v určité chvíli nejvíc vzdáleni, nejméně nám rozumí a mají sklon naše domnělé chyby napravovat.

Je zřejmé, že Ježíš se postupně setkával se stále důraznějším odmítáním ze strany kněží. Nejde tedy o samotný lid, o Izraelce, Židy, ale o vnitřní vládu v Judeji, o náboženské špičky, zejména velekněze, který byl i oficiálním partnerem pro vladaře ze strany Říma.

Jisté je, že Ježíš z pohledu kněží a zákoníků narušoval zaběhlý náboženský řád a tím ohrožoval ty, kdo byli u moci.

Pilátovi mohlo být jedno, co si představitelé židovství myslí. Byl známý svou krutostí a to, že se v Ježíšově případě jeví jako ten, kdo nemá chuť Ježíše nechat popravit, to z něj nedělá lepšího člověka. Měl možnost Ježíše osvobodit, ale neudělal to, měl raději svůj klid. Omyl si ruce před očima zástupu na znamení, že s jejich náboženskými spory nechce mít nic společného. Nezajímala

ho pravda, nezajímal ho Ježíšův osud, neměl chuť měnit své zvyky. Ano, je dokonce možné, že se mu Ježíš líbil a přesto ho nechal zbičovat a popravit.

Ježíš zemřel pro naše viny a způsob, kterým byl odsouzen patří mezi tyto naše viny, za které položil život. Je to vina, která se s lidmi táhne od pradávna až po dnes. Ježíš vnášel do víry svých bratří a sester světlo, které odkrývalo pokrytectví, pýchu a nelásku a současně přinášelo radost a naději těm, kdo už v nic nedoufali.

Lidé však mají rádi své zvyky. Máme rádi náboženství, jak jsme si ho vytvořili, pěkné obřady, slavnostní bohoslužby. Ovšem myšlenky, které nás nutí něco pochopit nebo dokonce něco změnit, rádi nemáme. Kněží a zákoníci, starší v Izraeli se cítili ohroženi ve své autoritě, a s autoritou souvisí i postavení a moc.

Stále znovu nám hrozí spojenectví mezi mocnými, které jim zaručuje setrvání u moci. Velekněží a zákoníci Piláta nenáviděli a nejspíš to platilo i opačně, že Pilát neměl rád představitele židovské víry, ale vyšli si vstříc, spojil je společný cíl, aby vše zůstalo jak je, aby byl zachován klid.

Podobně se chovali i představitelé naší církve, když farář Alfréd Kocáb, kterého jsme ve čtvrtek doprovodili na poslední cestě a jeho přítel farář Trojan a faráři Miloš Rejchrt, Ctirad Novák a další, když ztratili státní souhlas, stali se pro církev nepohodlní. Stali se nežádoucími jako faráři i jako laici.

Čím se Ježíš provinil, co na něm vadilo a co mu bylo vyčítáno? S výročím komunistického převratu v únoru 1948 se připomínají soudy s nepohodlnými lidmi a zinscenované procesy, při kterých bylo mnoho nevinných lidí odsouzeno k smrti. Nedávno se dokonce našly filmové záznamy těchto procesů a budeme moci si pokřivenou soudní moc připomenout.

Různé mafie nemají problém člověka zabít, nepotřebují k tomu soud, ale všichni lidé dobře vědí, co jsou mafie zač. Soud Ježíšův a soudy podobné těm z roku 1948 a následujících padesátých let se pokoušejí vyvolat zdání spravedlnosti. Soudci hledají vinu, která by před společností obstála. Ve skutečnosti jsou takto zinscenované soudy daleko nebezpečnější než zločiny mafie. Soudu přihlíží další lidé a proti bezpráví se nikdo nepostaví. Mafie si o sobě iluze nedělá ani ti, kdo s ní mají co do činění. Zlo je prostě zlo.

Hra na právo a spravedlnost rozkládá společnost a přináší mnoho utrpení. Z lidského jednání se při tom vytrácí smysl spravedlnosti a soucit. Zůstává jen jakýsi vyšší zájem.

Náboženské špičky v Jeruzalémě se potřebovali Ježíše zbavit, protože zpochybňoval jejich výklad Zákona a dotýkal se významu chrámu. Narušoval tím

jejich dlouholetou práci a snahu dobrat se pravdy.

Lapide říká, že prohlašování se za Mesiáše by k odsouzení nestačilo a z dějin je známo, že lidí, kteří se považovali za Mesiáše bylo v Ježíšově době poměrně hodně. Z Pilátova jednání také vyplývá, že dobře cítil spor uvnitř náboženství a proto neměl chuť do něj zasahovat, ale když se obvinění začalo týkat vlády - krále Židů a mohlo vyvolat třeba povstání, bylo pro něj pohodlnější si umýt nad celou věcí ruce.

Za koho se Ježíš pokládal? Přijel do Jeruzaléma na oslu a skončil na kříži jako politický buřič. Nejdřív stál Ježíš před veleknězem a nyní stojí před vladařem, před řádným soudem, ale nemá obhájce ani se nehájí. Na otázky Piláta neodpovídá. V hledání odpovědi na Ježíšovo mlčení nám pomůže jeho modlitba v Getsemane. Tehdy jim řekl: **"Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!"** Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se: **"Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš."** Ježíš si byl vědom svého poslání, které přijal od Boha, mluvil o Synu člověka, ptal se svých učedníků co o něm lidé říkají a co si učedníci o něm myslí, ale nikdy o sobě neřekl za koho se sám pokládá. Soud ponechává na Bohu. S Ježíšem se nemůžeme srovnávat, ale máme jít v jeho stopách. On je pro nás cestou i ve chvíli nejasných očekávání posledních věcí.

Krev jeho na nás a naše děti, volal shromážděný dav lidí, které si nejspíš přivedli kněží. Asi nejde o stejné lidi jako při Ježíšově vjezdu do města. Tam vzniklo něco spontánního radostného, tady jsou lidé, kteří vědí jak se věci mají. Někdo jim správně vysvětlil jak je Ježíš nebezpečný. Jsou to lidé, kteří se nebojí za svou věc zdvihnout hlas a mají dojem, že budoucnost, za kterou bojují bude dobrá i pro jejich děti. Paradoxně mají s Ježíšovou krví pravdu. Ale Ježíš mlčí. Ježíš v očích světa prohrává, přestože očekává na Hospodina. Nemusíme se bát v očích světa prohrát. Nemusíme mít strach, když nám blízcí nerozumí, když ti, na které spoléháme usnou místo toho, aby s námi bděli. Hospodin je Bůh věrný a své služebníky neopouští, vzkřísil Ježíše Krista a ten ve věcech víry stojí vedle nás. Amen.

Poslání: *Vězte, Hospodin pro svého věrného koná divy. Hospodin slyší, když k němu volám. Jste tím pobouřeni, nezhrěšte však. Přemítejte o tom v srdci na loži a buďte zticha. Oběť spravedlnosti mu obětujte, důvěřujte Hospodinu.*

Požehnání: *Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.*
Amen